

به نام آنکه جان را فکرت آموخت

وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

مدیریت امور نخبگان و دانشجویان استعداد درخشان

شیوه نامه هفدهمین المپیاد علمی دانشجویان علوم پزشکی کشور

حیطه آموزش پزشکی

موضوع حیطه:

صیانت از جمعیت در برنامه درسی تطبیقی:

هم راستایی برنامه های درسی و آموزش بین حرفه ای در علوم پزشکی

طراحی و تدوین:

کمیته علمی حیطه آموزش پزشکی المپیاد هفدهم

دی ماه ۱۴۰۳

مقدمه

المپیاد های علمی دانشجویی به عنوان یکی از مهمترین فعالیت های علمی و آموزشی می باشند که به دانشجویان دانشگاه های علوم پزشکی کشور فرصتی منحصر به فرد برای بروز و شکوفایی استعدادها، توسعه مهارت ها و تجربیات علمی خود می دهند. این المپیاد ها، به عنوان بستری برای رقابت علمی قابل توجه دانشجویان در سطح دانشگاهی و کشوری قلمداد می شوند و دانشجویان را به فعالیت های پژوهشی و علمی ترغیب و و در عین حال به بهبود سطح دانش و توانمندی آن ها در زمینه مورد علاقه شان کمک می کنند.

حیطه آموزش پزشکی یکی از حیطه های چندگانه المپیاد های علمی دانشجویی دانشگاه های علوم پزشکی کشور است که دانشجویان با شرکت در رقابت های تعریف شده در این حیطه، با مسائل و چالش های روز جامعه ایرانی و حرکت جامعه به سمت سالمندی، کاهش نسل مولد و آینده ساز با توجه به مبانی حیطه مذکور مواجه می شوند و راه حل های خلاقانه و کارآمد خویش برای ارتقای سلامت جامعه در راستای صیانت از جمعیت را ارائه می دهند. انتظار می رود با شرکت دانشجویان در این حیطه، علاوه بر حضور فعال آن ها در آشنایی با مسائل، چالش ها و راهکارهای حل مسئله در موضوع فوق الذکر، فرصت آشنایی با برنامه ریزی درسی، هم راستایی برنامه های درسی با تمرکز بر آموزش بین حرفه ای برای گام برداشتن در جهت صیانت از جمعیت با تاکید بر ارتقای سلامت جامعه را خواهند داشت.

محور اصلی هفدهمین المپیاد در حوزه آموزش پزشکی «**صیانت از جمعیت در برنامه درسی تطبیقی: هم راستایی برنامه های درسی و آموزش بین حرفه ای در علوم پزشکی**» است.

این شیوه نامه توسط کمیته علمی حیطه آموزش پزشکی هفدهمین المپیاد علمی دانشجویان علوم پزشکی کشور تدوین شده است تا با توصیف جزئیات و ضوابط علمی و اجرایی المپیاد در حوزه آموزش پزشکی در سطح کشوری، راهنمای شرکت کنندگان باشد.

اهداف

- حفظ و ارتقای سلامت جامعه در راستای صیانت از جمعیت در برنامه های درسی
- آگاهی بخشی و تغییر نگرش دانشجویان نسبت به مقوله صیانت از جمعیت
- حساسیت آفرینی نسبت به مسائل اجتماعی سلامت محور مرتبط با جمعیت
- بازنگری و هم راستایی برنامه های درسی مبتنی بر نیازهای صیانت از جمعیت با رویکرد آموزش بین حرفه ای

نمای کلی مسیر و ساختار هفدهمین المپیاد علمی در حیطه آموزش پزشکی

نحوه برگزاری آزمون ها

آزمون های حیطه آموزش پزشکی هفدهمین المپیاد علمی دانشجویان علوم پزشکی مشتمل بر دو نوع انفرادی و گروهی است:

۱) آزمون های انفرادی

آزمون های انفرادی در دو مرحله آزمون انفرادی اول و آزمون انفرادی دوم، برگزار خواهند شد. این آزمون ها متشکل از انواع سوالات مختلف بوده و برخی از انواع سوالات به اقتضای ماهیت آن ها، دارای نمره منفی است.

۲) آزمون های گروهی

مرحله گروهی المپیاد علمی دانشجویی حیطه آموزش پزشکی، شامل ارائه کار گروهی در دو مرحله می باشد. برای این منظور دانشجویان راه یافته به مرحله آزمون گروهی اول، در گروه های ۳ یا ۴ نفره قرار می گیرند.

برای برنامه ریزی و تعیین مراحل اجرایی آزمون های گروهی مرحله اول و دوم، دانشجویان می توانند به طور هدفمند، فرایند مشخصی را از کشف مسئله آغاز و با ترسیم ابعاد مختلف مسئله، استراتژی های پیشنهادی خود را تدارک دیده و نهایتاً راهکار های حل مسئله را در برنامه های درسی با رویکرد آموزش بین حرفه ای پیاده نمایند. لازم به ذکر است، شیوه نامه اختصاصی مراحل مختلف گروهی در ادامه ارائه خواهد شد.

توضیحات تکمیلی برای برگزاری هر یک از انواع آزمون ها:

آزمون انفرادی - مرحله اول

آزمون مرحله اول انفرادی با موضوع "مبانی و اصول کلی آموزش پزشکی با محوریت برنامه ریزی درسی و طراحی آموزشی با رویکرد آموزش بین حرفه ای در راستای صیانت از جمعیت" به صورت غیر متمرکز در دانشگاه ها/ دانشکده های علوم پزشکی بصورت الکترونیکی و مبتنی بر کامپیوتر برگزار می شود. سؤالات آزمون انفرادی مرحله اول ترکیبی از انواع سوالات MCQs، Extended Matching، Key Feature و Puzzle خواهد بود. در این مرحله بر اساس نتایج حاصله ۹۰ نفر از شرکت کنندگان برای شرکت در مرحله بعد معرفی شوند.

✓ توجه: منابع آزمون انفرادی مرحله اول و توصیف روش های مختلف آزمون در انتهای این شیوه نامه در قالب پیوست های یک و دو ارائه شده است.

آزمون گروهی - مرحله اول

افراد برگزیده مرحله اول آزمون انفرادی، برای شرکت در آزمون گروهی مرحله اول، در قالب تیم های ۳ یا ۴ نفره قرار می گیرند. این تیم ها توسط هر کلان منطقه آمایشی و با در نظر گرفتن همه منتخبین راه یافته از هر دانشگاه یا دانشکده آن کلان منطقه تشکیل و به رقابت خواهند پرداخت.

در مرحله اول گروهی، که به صورت الکترونیکی برگزار می شود، از تیم های دانشجویی خواسته می شود حاصل کار تیمی خود را در قالب یک پروژه با فرمت معرفی شده توسط کمیته علمی المپیاد حیطه آموزش پزشکی ارائه نمایند. کار تیمی در این مرحله شامل انجام پروژه ای است که طی آن تیم ها به بررسی یک مسئله و ارائه راهکارهای حل مسئله مبتنی بر موضوع بر اساس راهنمایی که در زمان مقتضی اعلام خواهد شد، می پردازند. این پروژه باید در بازه زمانی مشخص در وب سایت مرکز سنجش آموزش پزشکی بارگذاری شود.

ارزیابی پروژه های ارسالی بر اساس چک لیستی استاندارد که با توجه به اصول روان سنجی و توسط کمیته علمی المپیاد تهیه شده است، انجام می شود. در نهایت، تیم های برتر شناسایی شده و به مرحله دوم آزمون گروهی راه پیدا خواهند کرد.

آزمون انفرادی - مرحله دوم

آزمون مرحله دوم انفرادی با موضوع "صیانت از جمعیت: سازگاری و هم راستایی برنامه درسی (Curriculum Alignment) و آموزش بین حرفه ای در علوم پزشکی" به صورت غیر متمرکز در دانشگاه های علوم پزشکی منتخب بصورت الکترونیکی و مبتنی بر کامپیوتر برگزار می گردد.

سؤالات آزمون انفرادی دوم به صورت (e-Open Book) برگزار می گردد.

آزمون از نوع Limited Source - Limited Time خواهد بود.

در این آزمون شرکت کنندگان بعد از مطالعه سناریو سوالات متعددی که می تواند با فرمت های مختلف

(MCQs, Extended Matching, Puzzle, Short Essay, Essay, Discourse Analysis Exam, Integrated Texts and Viewpoint Questions)

باشند پاسخ می دهند، تا توان علمی آنها در درک و تحلیل مسائل مختلف آموزشی با درجه پیچیدگی بیشتری ارزیابی شود.

پاسخگویی به این سوالات به مهارت های مفهوم پردازی، تعمیم و توسعه آن و همچنین مهارت های تفکر سطح عالی مانند تفکر عمیق، درک و ترکیب مفاهیم، تفکر نقادانه، استدلال و مهارت حل مسئله و فراخوان دانش به دست آمده در مرحله قبل نیاز دارد. دانشجویان اجازه دارند از منابع معرفی شده برای مرحله دوم آزمون، حین آزمون استفاده نمایند ولی باید توجه داشته باشند زمان پاسخدهی به هر سوال محدود خواهد بود. بنابراین، دانشجویان برای موفقیت در این بخش از آزمون لازم است مهارت های خود برای مطالعه منابع مورد نیاز در این زمان محدود و همچنین یکپارچه کردن مطالب نشان داده و در عمل بکار گیرند. پاسخ های آزمون دهندگان باید دربرگیرنده عبارات کلیدی و محتوای مدنظر طراحان سوال باشد.

توجه: منابع آزمون انفرادی مرحله دوم پس از اعلام نتایج مرحله اول آزمون غربالگری اعلام خواهد شد.

آزمون گروهی - مرحله دوم

پس از اتمام مرحله اول گروهی، تیم های برگزیده (در صورت کسب حد نصاب نمره و توزیع مناسب درون کلان منطقه ای)، به مرحله دوم گروهی راه می یابند. در این مرحله، طبق جدول زمان بندی که از طریق دبیرخانه مرکزی المپیاد اعلام خواهد شد، تیم ها به صورت متمرکز و حضوری به فعالیت تیمی و رقابت خواهند پرداخت.

نکته بسیار مهم اول:

تمامی برگزیدگان آزمون گروهی اول موظف هستند در آزمون گروهی دوم نیز حضور داشته باشند. در صورتی که به هر دلیلی تعداد اعضای یک تیم به کمتر از سه نفر کاهش یابد (برای مثال دو نفر)، آن تیم مجاز به شرکت در آزمون گروهی دوم نخواهد بود. همچنین، در این مرحله اضافه کردن عضو جدید به تیم امکان پذیر نیست.

نکته بسیار مهم دوم:

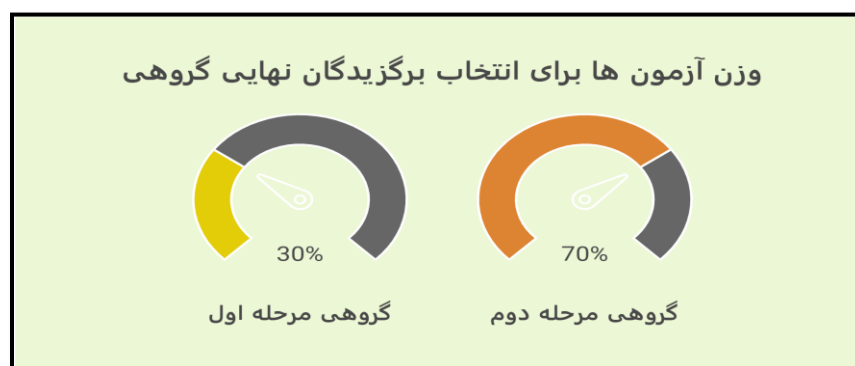
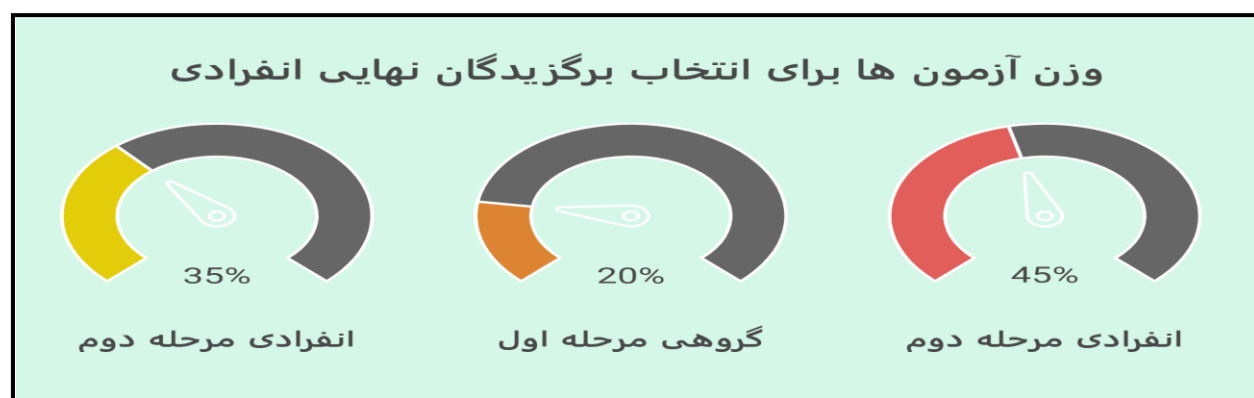
شرکت در آزمون گروهی اول (به صورت الزامی) و آزمون گروهی دوم (در صورت راهیابی تیم به مرحله دوم و حضور در بین تیم های برتر) برای تمامی داوطلبان جهت محاسبه امتیازات لازم جهت کسب مدال یا رتبه انفرادی الزامی است. به عبارت دیگر، دانشجویان راه یافته به مرحله بعد، اگر فقط در آزمون های انفرادی شرکت کنند و در فعالیت های تیمی که فلسفه اصلی المپیاد است حضور نداشته باشند و تیم خود را همراهی نکنند، از دور رقابت حذف خواهند شد.

انتخاب برگزیدگان

برگزیدگان نهایی انفرادی بر حسب نمره تجمیعی آزمون های انفرادی مرحله اول به میزان سهم ۳۵ درصد، گروهی مرحله اول به میزان سهم ۲۰ درصد و آزمون انفرادی مرحله دوم به میزان سهم ۴۵ درصد از نمره نهایی انتخاب خواهند شد.

برگزیدگان نهایی گروهی بر حسب نمره تجمیعی آزمون های گروهی مرحله اول به میزان سهم ۳۰ درصد و گروهی مرحله دوم به میزان سهم ۷۰ درصد از نمره نهایی انتخاب خواهند شد.

✓ توجه: شیوه نامه هر مرحله با توجه به زمان بندی مشخص، توسط کمیته علمی اعلام خواهد شد.

پیوست اول:

توصیف انواع سؤالات آزمون انفرادی

مرحله اول و دوم

سوالات از نوع آزمون تحلیل گفتمان: Discourse Analysis Exam

سوالات تحلیل گفتمان به بررسی نحوه تحلیل و تفسیر متن ها، گفتگوها و ارتباطات در زمینه های مختلف اجتماعی، فرهنگی و زبانی می پردازند. این نوع سوالات نیازمند درک عمیق از مفاهیم تحلیل گفتمان و توانایی کاربرد آنها در موقعیت های مختلف است. این سوالات می توانند در قالب های مختلفی طراحی شوند تا توانایی های تفکر تحلیلی و انتقادی آزمون دهنده را ارزیابی کنند.

سوالات ادغام یافته و مبتنی بر دیدگاه شخصی: Integrated Texts and Viewpoint

نوعی از سوالات هستند که به بررسی درک موضوعات و مسائل از دیدگاه دانشجو و قدرت ادغام و انسجام مطالب و آموخته ها از منابع مختلف می پردازد. این نوع سوالات که در قالب سوالات تشریحی ارائه می شوند به مسائل مختلف با درجه پیچیدگی بیشتری خواهند پرداخت که نیاز به مفهوم پردازی، تعمیم و توسعه آن و همچنین مهارت های تفکر سطح عالی مانند تفکر عمیق، درک و ترکیب مفاهیم، تفکر نقادانه، استدلال، ترکیب، نوآوری و مهارت حل مسئله دارند.

سوالات تشریحی کوتاه پاسخ: Short Essay

در این نوع از سوالات با توجه به سناریو، تعدادی سؤال کوتاه پاسخ مطرح می شود، که آزمون دهنده پاسخ خود را براساس استدلال و منطق فردی و در محدوده کلمات اعلام شده و مبتنی بر اطلاعات سناریوی پیش رو ارائه می دهد. سناریوهای این نوع سوالات می تواند پخش فیلم به زبان انگلیسی، توضیح نقش یک شخصیت در یک داستان، یا تفسیر مطلب و شکل باشد. تفاوت این نوع سؤال با سوالات تشریحی عمومی در این است که آزمون دهنده باید در یک محدوده زمانی، پاسخ خود را در محدوده کلمات معینی ارائه دهد. این سوالات با هدف ارتقاء توانایی تحلیلی و نقادی آزمون دهنده طراحی می شوند و این امکان را به آزمون دهندگان می دهند که نه تنها اطلاعات خود را نمایان کنند بلکه به تبیین و توجیه دقیقی از دیدگاه ها و اندیشه های خود بپردازند.

سؤالات ویژگی‌های کلیدی: (KF) Key Features

در این نوع سؤالات، ابتدا یک سناریو با موضوع آزمون ارائه می‌شود. سپس:

- در این دسته از سؤالات، با توجه به سناریو، تعدادی سؤال کوتاه باز مطرح می‌شود که آزمون دهنده موظف است پاسخ را ارائه دهد.
- یا تعدادی گزینه طراحی می‌شود و آزمون دهنده باید از میان گزینه‌های ارائه شده پاسخ‌های خود را مشخص نماید. تعداد کل گزینه‌ها به طور معمول چهار برابر حداکثر تعداد انتخاب‌های مجاز است. به عنوان مثال، در صورتی که در یک سؤال، طراح سؤال مشخص کند که فقط ۳ پاسخ صحیح از میان گزینه‌ها را انتخاب کنید، تعداد گزینه‌های ممکن برای شما ۱۲ گزینه خواهد بود.

سؤالات جورکردنی گسترده: (EMI) Extended Matching Item

یک نوع سؤالات چندگزینه‌ای است که برای ارزیابی دانش عمیق و درک جامع مفاهیم استفاده می‌شوند. در این نوع سؤالات، یک مجموعه از گزینه‌ها یا پاسخ‌ها ایجاد می‌شود که با یک یا چند سؤال مرتبط هستند. آزمون دهنده باید با توجه به سؤالات مطرح شده، بتواند بین گزینه‌ها به درستی انتخاب کند. در سؤالات جورکردنی گسترده، امکان دارد از هر یک از پاسخ‌ها یکبار یا حتی بیشتر از یکبار استفاده شود، و یا حتی، آزمون دهنده ممکن است هیچ پاسخی را انتخاب نکند. این موضوع به محتوای سؤال و گزینه‌های موجود بستگی دارد، که به آزمون دهنده امکان می‌دهد به دقت تصمیم‌گیری کند که چگونه باید از گزینه‌های پاسخ استفاده کند. این نوع سؤالات، آزمون دهنده را ترغیب می‌کند تا روابط پیچیده بین مفاهیم را درک کرده و نشان دهد که چه مقدار درک جامعی از موضوع دارد.

سوالات پازل: Puzzle

سوالات پازل معماهایی هستند که آزمون دهنده برای حل آن‌ها نیازمند ترکیب اطلاعات مختلف و استفاده از تفکر منطقی است. برای پاسخ دادن، ابتدا سوال را با دقت خوانده و هدف آن را درک کنید. سپس اطلاعات موجود را تجزیه و تحلیل کنید و الگوها و روابط میان اجزا را شناسایی کنید. با استفاده از قوانین، ترکیب‌های مختلفی از اطلاعات را امتحان کنید تا به یک نتیجه مطلوب و سناریوی معقول مبتنی بر منابع دست یابید.

سوالات چهارگزینه‌ای: (MCQs) Multiple Choice Questions

نوعی از سوالات هستند که در آن برای هر سوال، چهار گزینه انتخابی ارائه می‌شود و آزمون دهنده باید گزینه صحیح را از بین این گزینه‌ها انتخاب کند. این نوع سوالات به طور گسترده در آزمون‌های تستی مورد استفاده قرار می‌گیرند و هدف اصلی آن‌ها اندازه‌گیری میزان دانش و درک آزمون دهنده درباره مطالب مختلف است. این نوع سوالات به آزمون دهنده این امکان را می‌دهد تا با توجه به مفهوم سوال، گزینه‌ها را مقایسه کرده و پاسخ صحیح را انتخاب نماید.

پیوست دوم:

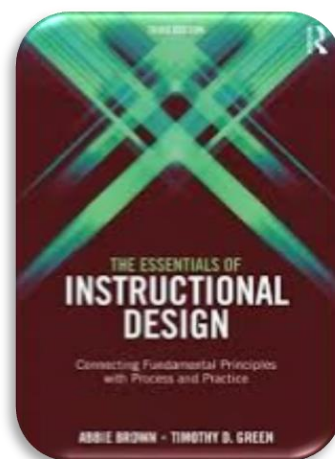
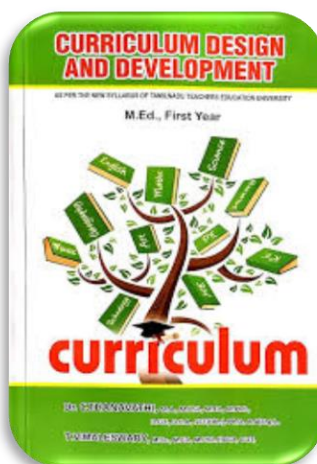
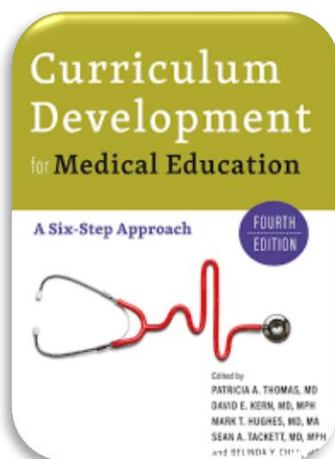
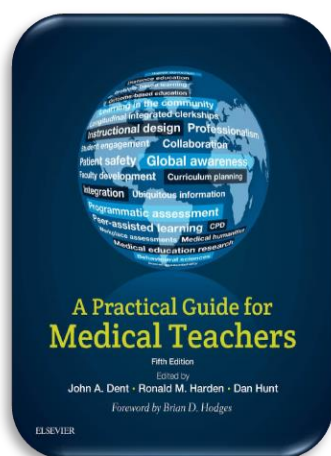
منابع آزمون انفرادی مرحله اول

حیطه آموزش پزشکی

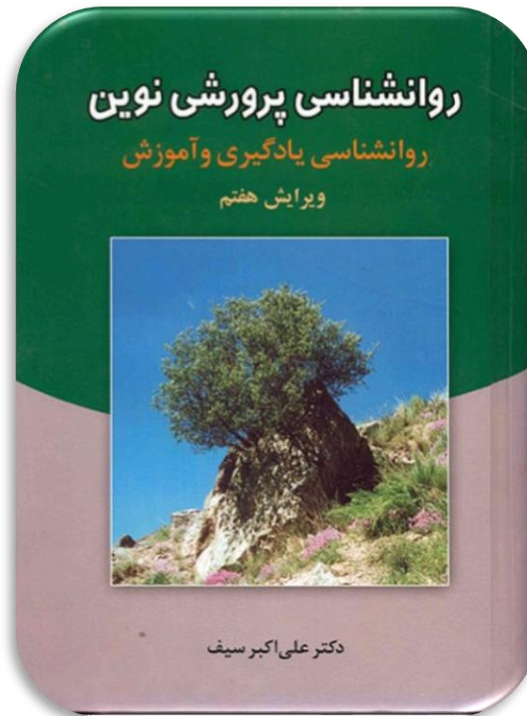
منابع آزمون انفرادی مرحله اول حیطه آموزش پزشکی

ردیف	نوع منبع	تعداد صفحه	عنوان منبع
۱	کتاب	۳۴	A practical guide for medical teachers: 2. Curriculum Planning and Development 18. Inter-professional Education
۲	کتاب	۱۸۰	Curriculum Development for Medical Education
۳	کتاب	۶۴	Curriculum design and development: Unit 1. The nature of the curriculum Unit 2. Determinants of curriculum Unit 3. Curriculum Design
۴	کتاب	۱۷۸	The essentials of instructional design: Connecting fundamental principles with process and practice. 3rd edition: Part 1. Before You Begin Designing Instruction Part 2. Examining the Situation: Needs, Task, and Learner Analysis Part 3. Creating Instruction: Planning, Designing, and Implementing the Intervention Part 4. Evaluation: Determining the Effect of the Intervention

منابع آزمون انفرادی مرحله اول حیطه آموزش پزشکی

ردیف	نوع منبع	تعداد صفحه	عنوان منبع
۵	کتاب	۵۶	روانشناسی پرورشی نوین، روانشناسی یادگیری و آموزش سیف: فصل ۱۵. طراحی آموزشی، هدف های آموزشی و آمادگی برای یادگیری فصل ۱۶. طبقه بندی هدف های آموزشی
۶	کتاب	۷۱	درآمدی بر مطالعات جمعیتی: فصول: ۹، ۸، ۷، ۵، ۴

منابع آزمون انفرادی مرحله اول حیطه آموزش پزشکی

ردیف	نوع منبع	تعداد صفحه	عنوان منبع
۷	AMEE Guide	۲۵	Theoretical insights into inter-professional education: AMEE Guide No. 62

Medical Teacher

ISSN: 0142-159X (Print) 1466-187X (Online) Journal homepage: www.tandfonline.com/journals/imte20

Theoretical insights into interprofessional education: AMEE Guide No. 62

Sarah Hean, Deborah Craddock, Marilyn Hammick & Marilyn Hammick

منابع آزمون انفرادی مرحله اول حیطه آموزش پزشکی

ردیف	نوع منبع	تعداد صفحه	عنوان منبع
۸	مقاله	۱۲	آموزش بین حرفه ای: بازاندیشی در آموزش نظام سلامت
۹	مقاله	۵۶	تغییرات ساختار سنی و ظهور پنجره ی جمعیتی در ایران: پیامدهای اقتصادی و الزامات سیاستی
۱۰	مقاله	۱۰	تأثیر متغیرهای جمعیتی و بهداشتی بر احتمال بی فرزندی دائمی در بین زنان ایرانی: یک تحلیل دو سطحی
۱۱	مقاله	۳۹	رشد جمعیت، تغییر ساختار سنی و پیامدهای اقتصادی آن در ایران: تجزیه و تحلیل سهم گروه های سنی
۱۲	مقاله	۳	Mapping current health professional curricula: Identifying common topics for an integrated interprofessional education curriculum.
۱۳	مقاله	۲۴	Interdisciplinary Education in Emergency Preparedness: Assuring the Safety of Aging Populations

[illegible]

پودمان آموزشی حیطه آموزش پزشکی

صیانت از جمعیت در برنامه درسی تطبیقی:
هم راستایی برنامه های درسی و آموزش
بین حرفه ای در علوم پزشکی

این پودمان بستری ارزشمند برای توانمند سازی دانشجویان در زمینه برنامه درسی و هم راستایی برنامه های درسی با تمرکز بر آموزش بین حرفه ای فراهم می کند. شرکت کنندگان با اصول طراحی برنامه های آموزشی آشنا می شوند که نه تنها پاسخگوی نیازهای جامعه است، بلکه زمینه ساز تغییرات مثبت و پایدار در نظام آموزشی خواهد بود.

در هفدهمین المپیاد علمی
دانشجویان علوم پزشکی کشور

دبیر حیطه آموزش پزشکی

جناب آقای دکتر سلیمان احمدی

جمهوری اسلامی ایران
وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی
سازمان آموزش

